

Ondanks variaties is alles doorgestreeken

Levendige gevels vol verrassingen

De metselwerkgevels van Blok E5 vallen in eerste instantie op door de afwisseling in kleur van de gebruikte stenen. Daarnaast zit er veel sierwerk in de gevels met speklagen, accenten rondom de kozijnen en verspringend metselwerk. En er is onderscheid in rijtjes laagbouwwooningen met een plat en een hellend dak en hoogbouw van de appartementen. Kortom een project waar een metselaar zijn vakmanschap bewijzen kan.

Blok E5 is één van de drie woningbouwcomplexen in Almere Poort die Moes Bouwbedrijf West momenteel in uitvoering heeft. Het carrévormige complex bevat 132 wooneenheden, verdeeld over 21 laagbouw huurwoningen aan de westzijde, 13 laagbouw koopwoningen aan de oostzijde en huurappartementen in de hoogbouw aan de noord-, zuid- en deels aan de oostzijde. Onder de hoogbouw aan de noordkant komen ook nog tien commerciële ruimten, winkels. Er zijn twee doorgangen gepland naar het binnenterrein. Eén ervan gaat naar een ondergrondse parkeergarage onder de noordelijke hoogbouw en naar een half ondergrondse garage daarachter. De andere doorgang geeft toegang tot een onoverdekt parkeerterrein. De rest van het binnengebied is aangelegd als tuin met in het midden een authentiek Okergraf (grondsoort uit oertijden), dat in stand moest blijven.

Specialisme

"Blok E5 is het meest interessante van de drie door de variatie in steen en in kleur en door allerlei details die in het metselwerk zijn en worden opgenomen", begint Jaap Bresser zijn verhaal. Hij is hoofd van Metselbedrijf 1000+ dat het metselwerk van deze complexen in uitvoering heeft. Het bedrijf legt zich hoofdzakelijk toe op projecten waar vakmanschap vereist is. Bresser verklaart in het kort het hoe en waarom van deze specialisatie. "Vandaag de dag is metselwerk veel gevarieerder dan pakweg tien jaar geleden. Dat komt door de uitbreidingen van het assortiment stenen en kleuren en door de andere verwerkingstechnieken zoals lijmen, doorstrijken en droogstapelen. Architecten nemen ook steeds vaker ingewikkelde detailleringen en afwisselingen van kleurvlakken en dergelijke in hun ontwerpen op. Dat alles vergt vakmanschap van de man op de steiger en is iets anders dan 'meters maken'. De mensen die wij in dienst hebben, hebben dat vakmanschap in de vingers. Vandaar dat we ons als bedrijf hebben toegelegd op werken met bijzonder metselwerk."

Vlak naast de rollaag liggen twee koppen boven elkaar, een witte en een rode. Ook deze 'ingreep' was noodzakelijk, en goedgekeurd, om in verband te blijven

Bij de laagbouw zit de variatie van de gevels onder andere in de dakvorm en meer in detail zit het 'm in de kleur van de steen, wel of geen erker en in de 'versiering' rondom de kozijnen

Veel sierwerk

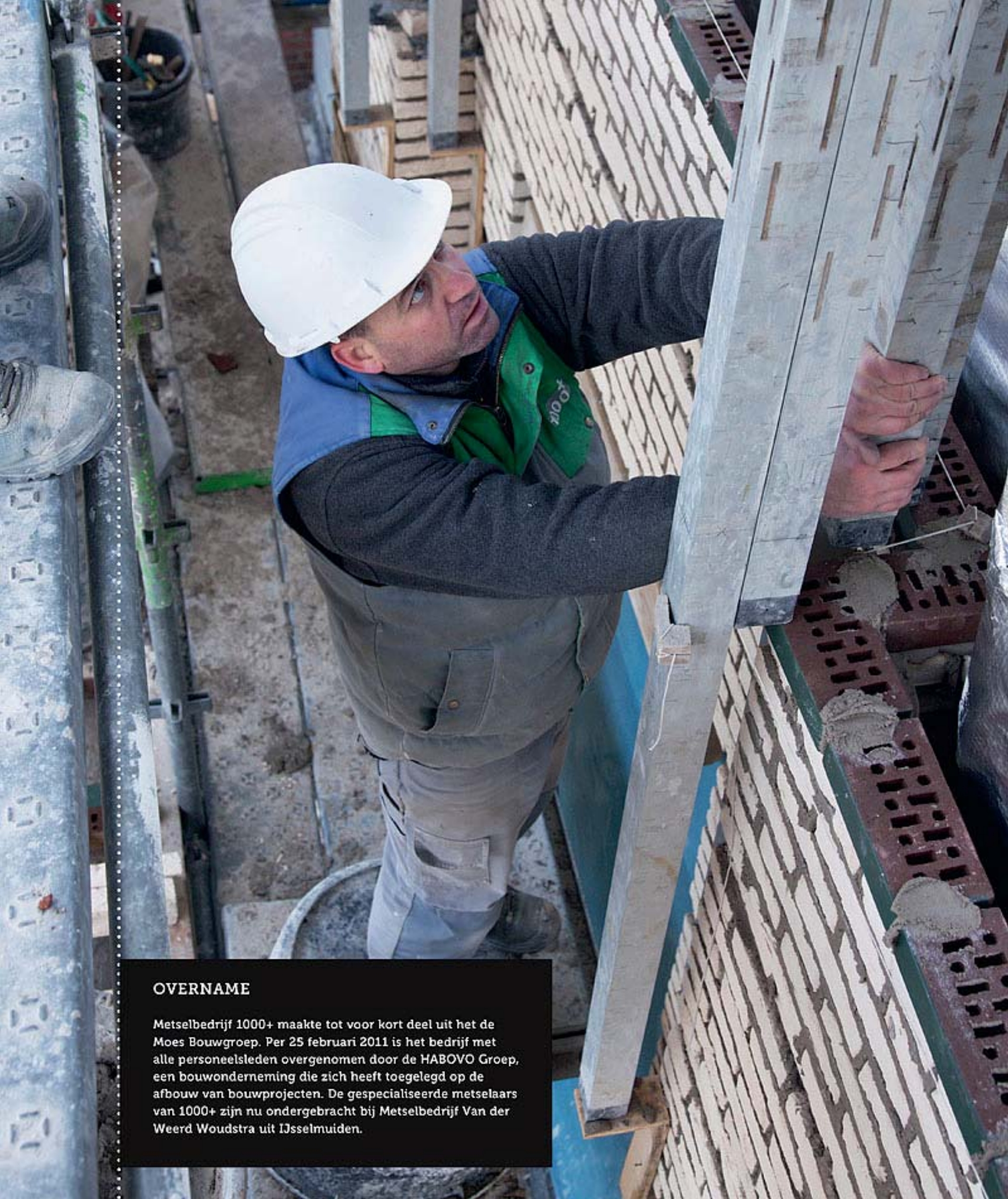
Binnen de gevels van Blok E5 worden zes soorten stenen in waalformaat toegepast. Vijf soorten handvormsteen in de kleuren bruin, rood, oranje, beige/wit en antraciet. Deze laatste hoofdzakelijk voor de plinten als schijntrasraam. Verder komt er nog één strengperssteen voor: een groene als band- en rollaag; als scheiding tussen het metselwerk van de begane grond en eerste verdieping in de appartementengevel aan de noordzijde van het complex.

Daarnaast komt er in de gevels heel veel siermetselwerk voor. Sierwerk in de vorm van speklagen, kruizen, bijzondere rollagen, accenten in kleur rondom de kozijnen en uitstekend en terugliggende metselwerk over enkele lagen en soms maar één laag.

"In verband met deze diversiteit aan stenen en sierwerk hebben we in het voortraject al per gevelvlak uitgedokterd waar de moeilijke punten zaten", neemt hoofduitvoerder Chris Beckers van Moes Bouwbedrijf over. "We hebben daarbij rekening gehouden met lagenmaat, koppenmaat, steendikte en steenlengte. Want hoewel het merendeel handvormstenen is, komt er veel verschil voor tussen de diverse stenen, mede door de

Van een afstand vallen de aanpassingen niet op; wat bereikt is, is een strak en regelmatig gevelaanzicht. Let nog even op de dilatatie dwars door het kruiswerk rechts

OVERNAME

Metselbedrijf 1000+ maakte tot voor kort deel uit het de Moes Bouwgroep. Per 25 februari 2011 is het bedrijf met alle personeelsleden overgenomen door de HABOVO Groep, een bouwonderneming die zich heeft toegeleegd op de afbouw van bouwprojecten. De gespecialiseerde metselaars van 1000+ zijn nu ondergebracht bij Metselbedrijf Van der Weerd Woudstra uit IJsselmuiden.

Binnen het project worden er vijf soorten handvormsteen en één type strengperssteen verwerkt, die onderling ook nog van kleur verschillen

Om op de hoeken goed te kunnen doorstrijken, zijn er twee profielen gesteld, waarvan er dan tijdelijk één wordt weggehaald

Eén laag groene strengpersstenen, iets uitstekend, vormt een scheidslijn tussen verdiepingen. Deze laag wordt zeer nauwkeurig aan de draad gezet

kleur. We hebben de tolerantie zoveel mogelijk gezocht in de voegen. Het uitgangspunt was: hoe moeten we op het maai-veld beginnen om bij de dakrand goed uit te komen?"

"Voorbeelden van knelpunten waren de enkellaagse speklaag onder de kozijnen, terwijl die naast de kozijnen uit twee lagen bestaat en verticaal langs het kozijn in een verbandingsverband omhoog gaat. Dan kwam je soms niet uit met de koppenmaat en moesten er extra koppen of drieklezoren ingevoegd worden om het geheel in verband te houden. Op andere punten, onder andere bij sommige kruizen, staan er twee stootvoegen boven elkaar. Ook daar is voor deze oplossing gekozen om elders het verband in stand te houden. Al deze 'ingrepen' zijn geaccepteerd door de opdrachtgever."

Ondanks alle gedetailleerde voorbereidingen komt men op steiger nog wel eens tegen knelpunten aan te lopen, die dan in goed overleg met de opzichter worden besproken om een onopvallende oplossing te vinden.

Mortelvraagstuk

"Een ander knelpunt was de mortel", gaat Jaap Bresser verder. "Al het werk wordt doorgestreekt. We werken wel met gelijke stenen, handvorm waalformaat, maar de stenen hebben verschillende kleuren en verschillende hardheden en geven dus verschillende reacties in verband met het vochtgedrag. Bovendien werken we op sommige gevels met verschillende stenen door elkaar heen."

Beckers: "Afstemming van de mortel op de steen zou tot zes verschillende mortels hebben geleid met alle gevolgen van dien. Veel silo's op het werk, de kans op vergissingen, te kleine hoeveelheden door de geringe toepassing van een bepaalde steen, waardoor de mortel extreem duur zou worden enzovoort."

"We hebben dus in samenspraak met de mortelleverancier gezocht naar een gemiddelde mortelsamenstelling", aldus Bresser. "Het resultaat is wel, dat donkere stenen anders reageren dan lichte stenen. We moeten daarom het moment en de snelheid van doorstrijken strak in de gaten houden. De factoren temperatuur, zuiging van de steen en plaats van verwerking spelen hierbij een erg belangrijke rol."

Om het doorstrijken van tien millimeter diepe lintvoegen met

de pointers enigszins te vergemakkelijken, wordt er gewerkt met dubbelgestelde profielen. Om de hoeken te kunnen bereiden, zonder de profielen voor het bovenliggende werk te hoeven weghalen.

Speels

Terwijl men aan de oost- en zuidkant van het complex nog volop in het betonwerk van de casco zit, is het gevelmetselwerk aan de westzijde al klaar en zijn de metselaars druk bezig met het hoge werk aan de noordkant. Aan het speelse karakter van de gevels van de laagbouwoningen in diverse kleuren en de opvallende details is nu al af te lezen hoe het gehele complex er straks gaat uitzien. Het is altijd jammer, dat een leek in de meeste gevallen niet ziet hoeveel werk en vakmanschap er voor zulke resultaten nodig geweest is.

PROJECTGEGEVENS

Opdrachtgever:

Gebieds- en projectontwikkeling Ymere, Amsterdam

Architect:

Scala Architecten, Den Haag

Hoofdaannemer:

Moes Bouwbedrijf West, Almere

Metselwerk:

Metselbedrijf 1000+, Lelystad

Steenleverancier:

Aberson, Zwolle

Mortelleverancier:

Saint-Gobain Weber Beamix, Eindhoven

Start uitvoering metselen:

november 2010

Oplevering:

juni 2011